

Adótorony és városkép

Bázisállomások a településrendezési tervekben

A településrendezésre vonatkozó alapvető szabályokat az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény, valamint a településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet tartalmazza. A tervek tartalmi követelményeiről jelenleg nincs külön rendelet, de számos egyéb jogszabályban vannak erre vonatkozó előírások. Mintegy húsz törvényt, egy törvényerejű rendeletet és tucatnyi kormányrendeletet lehetne felsorolni.

A legjelentősebb jogszabályok közül szólni kell az elektronikus hírközlésről szóló törvény vonatkozó rendelkezéseiről. A törvény 94. § (1) bekezdése egyértelműen fogalmaz: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét”. A (2) bekezdés tovább megy, és konkrét iránymutatást ad a „hogyanra”: „Az elektronikus hírközlési építményt elsősorban közterületen vagy meglévő elektronikus hírközlési építmények közös használatával, illetőleg közüzemi szolgáltató létesítményeinek felhasználá-

sával kell elhelyezni. Ha erre nincs lehetőség, az elhelyezést magánterület igénybevételevel lehet megoldani.”

Lényeges, hogy a jogszabály az építési törvény, illetve a településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet (oték) előírásainál tovább megy, mert azokból „csak” az következik, hogy a települési önkormányzatnak foglalkoznia kell a kérdéssel, s külön alátámasztó munkarészben fel kell dolgozni e témakört. Elméletileg ugyanakkor nem zárható ki, hogy egyes önkormányzatok úgy látják, nekik semmi feladatuk nincs e téren, s valamilyen elgondolásból megtiltják az elektronikus hírközlés építményeinek – vagy azok egyik fajtájának, a bázisállomásoknak – elhelyezését a település közigazgatási területén, vagy egyszerűen nem biztosítanak helyet a közterületek alatt a telefon és egyéb hírközlő kábelek részére. Az elektronikus hírközlésről szóló törvény ezeket az elfajzásokot kizárja, az önkormányzatoknak nemcsak foglalkozniuk kell a kérdéskörrel, hanem megoldást is kell adniuk.

Nem tagadható meg a hozzájárulás

A törvény 94. § (3) bekezdése szerint „Helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterületen elektronikus hírköz-

lési építmény abban az esetben helyezhető el, ha e célra állami tulajdonú közterület nem áll rendelkezésre, vagy ez utóbbin műszaki okból, illetőleg jogszabály tiltó rendelkezése miatt az elhelyezés nem lehetséges. A helyi önkormányzat a létesítmény önkormányzati tulajdonú közterületen való elhelyezéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulás és területfelhasználási engedély megadását csak abban az esetben tagadhatja meg, ha a tulajdonosi hozzájárulás megadása különös méltánylást érdemlő települési vagy lakossági érdeket sértene, illetve, ha a területfelhasználási engedély megadása jogszabályban foglalt tilalmat sértene.”

Van tehát a jogalkotói szándék szerint egy felhasználási sorrend: első az állami, s utána következik az önkormányzati tulajdon igénybevétele. Ez azt biztosítja, hogy az önkormányzat nem zárkozhat el területeinek felhasználásától, csak nyomós indokkal, azaz műszaki vagy jogi akadály miatt.

A helyi építési szabályzatban – és szabályozási tervben – foglalkoznia kell a tervezőnek és a jóváhagyó, rendeletalkotó képviselő-testületnek a hírközlési, távközlési, műsorszórás – bárhogyon hívott – építmények elhelye-

Az utóbbi években egyre több probléma merül fel a bázisállomások telepítésével kapcsolatban. Túl a lakosság bizonytalanságán, a sugárzásoktól való, esetenként megalapozatlan félelmeken, a szakemberek körében is sok a félreértés. Előfordulhat, hogy egyes önkormányzatok úgy látják, nekik semmi feladatuk nincs e téren, s megtiltják az elektronikus hírközlés építményeinek elhelyezését a település közigazgatási területén, vagy egyszerűen nem biztosítanak helyet a közterületek alatt a telefon és egyéb hírközlő kábelek részére. A vonatkozó törvények szerint azonban az önkormányzatoknak nemcsak foglalkozniuk kell a kérdéskörrel, hanem megoldást is kell adniuk.

zési és kialakítási szabályaival, azok hely-specifikus kérdéseivel. A településképi látványba e műszaki objektumok bejátszanak, arra hatással vannak. Mivel az önkormányzati és az építési törvény alapján a településképi, illetve az épített és a természeti környezet védelméért a települési önkormányzat felelősséggel tartozik, ezért ezzel összhangban szabályozási kompetenciái is vannak.

Ha az önkormányzat olyan gondosan jár el, hogy a részleteket is szabályozza, meddig mehet el a szigorításban? Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, ha valamely magatartást az országos szintű jogszabályok kifejezetten megengednek, akkor azt a képviselő-testület nem tilthatja meg az egész illetékességi területére kiterjedő érvénnyel. Annak azonban nincs akadálya, hogy az önkormányzati rendelet a város vagy a község egyes övezeteire – földrajzilag pontosan meghatározott részeire, egyes utcáira, meghatározott objektumok körzetére – vonatkozó tilalmat vagy korlátozást állapítson meg. Az sem alkotmányellenes, ha az önkormányzati rendelet a helyi lakosság érdekében, ugyancsak egyes övezetekre kiterjedő érvénnyel, szigorúbb korlátozást vagy tilalmat állapít meg, mint azt az országos jogszabály általános érvénnyel tette. Az AB az olyan önkormányzati rendeleti szabályozást sem találta alkotmányellenes-

nek, amelyik kiegészítette a magasabb szintű jogszabályt és ebben a vonatkozásban helyi társadalmi viszonyt rendezett.

Változó környezet

A jelenlegi tervezési nehézségek több okra vezethetők vissza. Az egyik kétségtelenül a rendszerváltozással összefüggő társadalmi, gazdasági és jogi környezet radikális megváltozása: az addigi állami monopóliumok megszűnése, a sokszereplős „játék” kialakulása. Az egy állami szerv részére saját tervezői elkészítették a műszakilag legjobb megoldást, s az érvényesült a közösségi tulajdon és a közérdek abszolút elsőbbségére épülve. A mai helyzetben ez nem lehetséges. A rendezési tervek korábban kijelölték a benzinkutak, a bázisállomások és egyéb létesítmények konkrét helyét. Ma le kell határolniuk azokat az övezeteket, ahol ezek elhelyezése megengedett és azokat, amelyekben belül nem. Ez sokkal több mérlegelést, variációk összevetését és egy sokkal elvontabb gondolkodást igényel. Elméletileg lehetséges lenne a múlthoz hasonló helyzetet teremteni, ha a közösség felvállalná, hogy ő kialakítja a tartószerkezetek rendszerét, amire minden vállalat elhelyezheti antennáit és egyéb berendezéseit, vagy az érdekeltek egyeznének meg egy közös rendszer kiépítésében és használatában.

Növelte és növeli a gondot, hogy nagyon kevés helyen valósult meg közműalagút, közműfolyosó vagy közműjárda, ame-

lyekben a közműveket – vagy azok egy részét – közösen helyezik el, tervszerűen kialakított tartalék kapacitásokkal, mint például Veszprémben, a Várnegyedben. Az önkormányzatok tulajdonosai lettek sok közterületnek, ami nagy rangnövekedést jelentett a korábbi állami tulajdon kezelői szerepéhez képest. E büszkeségből – na meg a pénzhiányból – eredhetett az a helyenként előforduló túlkapás, hogy az önkormányzat nem adta tulajdonosi hozzájárulását a különböző kábelek fektetéséhez, vagy irreális árat kért a hozzájárulásért. E problémahalmazba sorolható az állami cégek visszaélése monopolhelyzetükkel – a tartalék helyekre nem engedtek be másokat.

A másik oldalról gondot jelentenek azok az esetek, amikor kicsiny falvakban a község legbecesebb műemlék temploma szomszédságában emelték a hírközlés 30–60 méter magas tornyait. Így például Lébényben, Ásványráron – ahol a piros-fehér csíkozás olyan jelleget kölcsönöz az objektumnak, mintha mérőléceket állítottak volna a templom magasságának megmérésére –, vagy Héderváron. Kétséges a fertőszéplaki megoldás is, ahol az antennák a régi víztorony tetejére kerültek – üdvözlendő együttműködés –, de látványa éppen Fertőd felől zavar bele a műemléki templom látványába. Arról a környékről meg kell még említeni Répcelakot, ahol acél tornyok uralják a településképet. Az ellenérzéseket növeli a Külügyminisztérium Bem téri épületének tetején éktelenkedő, több mint tíz méter magas antenna, a Magyar Távíratok Iroda Nap-hegyi épüle-

tének „rakétakilóvőnyi” antennája, amelyek sok nézőpontból kifejezetten belerondítanak a budapesti világörökségi terület sziluettjébe, védett városképébe. Nem szolgálta a lakosság lelkesedését a legszebb érintetlen tájakon elhelyezett, a fákon messze túlnövő műszaki létesítmények telepítése sem. Társadalmunk eléggé előregedett, azt tapasztalta, hogy sok mindenben becsapták, a technikába vetett bizalma eléggé megrendült, s azt szeretné, ha „nem zavarnák meg köreit”.

A technikai újdonságok is nagyot változtak a XX. század során. A század elején még olyan hidak, tornyok épültek, amelyek a szemet is gyönyörködtették. Nemcsak a funkcionális minimumnak akartak megfelelni, hanem egyéb – például esztétikai – szempontoknak is. A század második felére, s annak végére erről mintha megfeledeztünk volna. A korábbi években egy-egy „monstrum” akár jelképpé is vált, s nem csupán a messzi Párizsban, hanem Laki-hegyen is. Kilátóival, éttermeivel, presszójával a miskolci, a pécsi TV-torony is közkedvelté vált, olykor még a város jelképévé is emelkedett. Az egyéb funkció nélküli, sivár műszaki objektumok aligha tölthetik be ezt a szerepet, aligha kedvelhetik meg azokat az emberek.

A jövő útjai

A technikai megoldások, fejlesztések oldhatják az ellentéteket, ellenérzéseket: a templomtorony belsejébe telepített ájtátszó, a magasabb épületek padlásterében elhelyezett műszaki berendezések lehetnek a jövő útjai.

Remélem, hogy a közeljövő jó eredményeket hoz. A települések rendezési terveikben biztosítják a hírközlési igényeit is kielégítő és a településképvédelmét is szolgáló létesítmények helyét, telepítésük pontos és kellően megfontolt szabályait. A hírközlési cégek és a műszaki fejlesztők pedig olyan megoldásokat hoznak létre, amelyek jól és komplex módon szolgálják az érintetteket. A szabályozási tervekhez útminta keresztszelvények készülnek – tervezett és meglévő utakra egyaránt –, amelyek a szakágak együttműködése révén biztosítják a helyet a távközlési, hírközlési kábeleknél is, megfelelő tartalékokkal. A megyei területrendezési terveken, a településszerkezeti terveken és a szabályozási terveken, sőt ennek alapján az ingatlan-nyilvántartáson is megjelennek a hírközlés közérdekéből szükséges – lehető legkevesebb – átjáró sávjai és a biztonságos működésükhöz szükséges magassági korlátozások. Ezek figyelembe veszik a tulajdonosok alapvető jogait, hogy környezetükhöz igazodva tudjanak építkezni. A résztvevők együttműködése feleslegessé teszi az esztelen, környezetet zavaró és túlzottan igénybe vevő versenyt.

Az egyre újabb és újabb minőségi fejlesztések, a harmadik generációs rendszer bevezetése miatt a jelenlegi átjárók számát két és félszeresére, háromszorosára kell növelni, leginkább a beépített területeken. A településrendezés során tehát továbbra is fokozott

figyelmet szükséges e témának szentelni. Ezt indokolja az is, hogy az illeszkedés szabályai alapján igen nehéz és kényes feladat hárul az építésügyi hatóságokra. Például a beépítésre nem szánt területen/külterületen esetenként a település egész közigazgatási területét áttekintve ítélni csak meg az illeszkedést. Különösen a védett vagy védelemre tervezett építészeti és természeti területeken, valamint ezek „hatásterületén”, védőövezetében szükséges a gondos szabályozás. Lehet olyan eset, amikor elegendő csupán bizonyos irányokból rejteti a műszaki berendezéseket, másutt minden irány egyaránt fontos. Ki kell emelni, hogy a bázisállomások rejtetten is telepíthetők, legfeljebb erősségüket kell növelni.

A mai ismeretek alapján a sugárzás nem károsítja az emberi szervezetet, de érdemes figyelembe venni, hogy a kis gyermekekre, magzatokra nagyobb hatással bír, és végérvényesen nem tisztázott a hosszútávú hatása.

Végezetül egyértelműsíteni kellene a hírközlési törvényben, hogy bizonyos területeken nem szükséges a teljes lefedettséget biztosítani, így például a védett természeti területeken, erdőkben. Amíg ez megtörténik, addig a települések élhetnek az előzőekben kifejtett jogokkal a korlátozásra vonatkozóan.

Körmendy Imre
főosztályvezető, OLÉH

(A bázisállomások telepítésének aktuális kérdéseiről rendezett építésügyi igazgatási napon elhangzott előadás szerkesztett változata.)

Hild János Emlékévé

A Magyar Urbanisztikai Társaság (MUT) 1968 óta Hild János-díjjal ismeri el a településfejlesztésben, illetve a településrendezésben kiemelkedő eredményt elérő településeket, illetve személyek munkáját. Hild János Emlékérem adományozható települések, vagy településrészek közösségeinek az urbanisztikai szemlélet alapján, a helyi értékek megőrzésével megvalósított, esztétikus környezetalakításért, a környezet színvonalas fejlesztéséért, illetve a településfejlesztésben és – üzemeltetésben, a környezeti értékek védelmében kifejtett közösségi részvételért. Eddig összesen 48 település, valamint 63 személy részesült ebben a rangos kitüntetésben.

Az idén éppen 200 éve annak, hogy megszületett Pest város rendezési terve, ezért a MUT elnöksége a terv készítőjének emlékére 2005-öt Hild János Emlékévének nyilvánította, és emlékbizottságot hozott létre az emlékévé eseményeinek, rendezvényeinek előkészítésére. E jeles évforduló alkalmából a bizottság fontosnak tartja Hild János személyének és munkásságának megismertetését, ezért kezdeményezi Hild János szobrának felál-

lítását. Indítványozza a testület Pest 1805-ös városrendezési tervének kiállítását, illetve a tervről és koráról könyv megjelenését. Emellett kezdeményezte a Hild-díjas települések találkozójának megszervezését is, amely rendezvény kiváló alkalom lehetne a kitüntetett települések kölcsönös megismerésére, a tapasztalatok cseréjére, nemkülönben arra, hogy a díjazott városok ennek keretében is megemlékezzenek a díj névadójáról és munkásságáról.

A Hild-díjas városok találkozója 2005 augusztus 25-26-án Tapolcán kerül sor. A konferenciával egybekötött találkozón a díjazott városok tablókön mutatják be a díj elnyerése óta történt fejlesztéseket városukban. A találkozóra a települések polgármesterei, főépítészei, illetve jegyzői kaptak meghívást. A MUT jelezte, hogy ezentúl rendszeresen megrendezi a Hild-díjas városok találkozóját. A MUT-tól Hild János Díjat kapott 48 város mindegyike igen nagyra értékeli és nagy becsben tartja ezt a kitüntetést.

További információk a <http://www.mut.hu> honlapon találhatóak.

Hild János-díjjal kitüntetett települések 1968–2004.

1968 Salgótarján	1986 Pécs
1969 Sopron	1987 Ajka, Sárospatak
1970 Székesfehérvár, Szombathely	1988 Kiskunhalas
1971 Győr	1989 Mosonmagyaróvár, Pápa
1972 Debrecen	1990 Kaposvár
1973 Budapest	1991-től 1995-ig nem volt települési Hild-díj kiadva
1974 Gyula	1996 Budapest IX. kerület (Ferencváros), Szentgotthárd, Tokaj, Hódmezővásárhely
1975 Zalaegerszeg, Szekszárd	1998 Csenger, Csurgó, Szerencs, Berettyóújfalú, Palóznak
1977 Szolnok, Eger	2000 Barcs, Heves, Martfű
1978 Kőszeg, Nyíregyháza	2002 Hajós, Balatonboglár, Mohács
1979 Szeged	2004 Gödöllő, Mórahalom, Tapolca
1980 Szentendre	
1981 Mátészalka, Nagykanizsa	
1982 Kazincbarcika, Sárvár	
1983 Nagyatád	
1984 Mezőhegyes, Csongrád	

2005. augusztus 1–6.

XXXVIII. SAVARIA Urbanisztikai Nyári Egyetem – Szombathely

Fő téma: *Nagyközségek és kisvárosok jelene és jövője*

A Nyári Egyetem részeként Főépítészeti Fórum. Szervező: Vas Megyei TIT Egyesület. További információ: SAVARIA Urbanisztikai Nyári Egyetem Titkársága, H-9700 Szombathely, Kőszegi u. 2. Tel/fax: 94/509-500, 330-605, 508-205, e-mail: vasitit@axelero.hu, honlap: <http://web.matavnet.hu/vasitit>

Település a tájban – táj a településben

■ X. Országos Főépítészeti Konferencia, Dobogókő, 2005. szeptember 14–16.

Az országos főépítészeti konferenciák többször foglalkoztak már a településekkel. Győrben 1988-ban „A változások képe – a képek változása”, Tokajban 1999-ben az „Építész – örökség – arculat”, míg 2001-ben Gyulán „A vonzó település - Település-marketing és a főépítész” volt a téma. Ezt a munkát folytatja a X. Országos Főépítészeti Konferencia Dobogókőn, de egy egészen más megközelítésben, a település és a táj viszonylatában.

A település és a táj viszonya ebben a különleges adottságokkal rendelkező községben kiemelt jelentőségű. Dobogókő jövője többek között azon múlhat, hogy a táj és a település egyensúlyban tud-e maradni, miközben turisztikai-idegenforgalmi oldalról fejlesztést igényel. A sokrétű feladatban minden településen komoly szakmai munkát vállalnak, illetve kell vállalniuk a főépítésznek, de a hatóságnak és az önkormányzatoknak is. Bízunk abban, hogy a tervezett szakmai műhelymunka segíthet a nagy anyagi, emberi áldozatot jelentő főépítészeti munkában, valamint a hatóságoknak és az önkormányzati képviselőknek is, Pilisszentkereszt-Dobogókőn és az ország többi településén.

SZERDA – SZEPTEMBER 14.

9⁰⁰-tól 17⁰⁰-ig regisztráció a Manréza Konferenciaközpont recepciójánál (Dobogókő, Fény utca 1.)

14³⁰ Első köszöntés, környékismertető séta: *Havelka József*, Pilisszentkereszt polgármestere; *B. Nagy Helga*, Pilisszentkereszt főépítésze;

Virányi István, Marcali főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium elnöke

20⁰⁰ Kötetlen kerekasztal-beszélgetés a kistérség polgármestereivel

CSÜTÖRTÖK – SZEPTEMBER 15.

8⁰⁰-tól regisztráció a Manréza Konferenciaközpont recepciójánál

9⁰⁰ Plenáris ülés a Manréza konferenciatermében

A Konferencia köszöntése: Házigazda: *Havelka József*, Pilisszentkereszt - Dobogókő polgármestere, *B. Nagy Helga*, Pilisszentkereszt - Dobogókő főépítésze

A Konferencia megnyitása: Fővédnök: *dr. Baráth Etele*, európai uniós koordinációért felelős tárca nélküli miniszter, *dr. Kolber István*, regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter; a Védnökök nevében: *Borsi László*, az Országos Lakás- és Építésügyi Hivatal elnöke; további védnökök: *dr. Szaló Péter*, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal elnöke, *dr. Szegvári Péter*, a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatal elnöke, *Fegyvernek Sándor*, az Országos Lakás- és Építésügyi Hivatal építésügyi elnökhelyettese, *Szabó Imre*, a Pest Megyei Közigyelése, a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács elnöke, *dr. Lukovich Tamás*, a

Pro Regio Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Kht. ügyvezető igazgatója

9²⁰ Előremutató visszatekintés – a kilenc főépítészeti konferencia, *Philipp Frigyes*, Vác város főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja

9³⁰ A Konferencia nyitóelőadásai: *dr. Baráth Etele*, európai uniós koordinációért felelős tárca nélküli miniszter, *dr. Csima Péter*, okl. táj- és kertészmérnök, egyetemi tanár (a táj), *dr. Tóth Zoltán*, dél-dunántúli területi főépítész, egyetemi tanár, a Magyar Urbanisztikai Társaság alelnöke (a település)

11³⁰ Plenáris vitafórum az elhangzott előadások témakörében

13⁰⁰ Az Év Főépítésze Díj átadása

13³⁰ Sajtótájékoztató

15⁰⁰ Szekcióülések

1. szekció – Település a tájban, vezetik: *Philipp Frigyes*, Vác város főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja, *Tóth Ferenc*, Tatabánya m. j. város főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja

2. szekció – Táj a településben, vezetik: *Sáros László*, Jászberény város főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja, *dr. Sersliné Kócsi Margit*, Bp. Ferencváros (IX. ker.) főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja

3. szekció – Konfliktushelyzetek – problémák kezelése, vezetik: *dr. Aczél Péter*, Bp. Budavár (I. ker.) főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium elnökhelyettese *Páli Zsuzsanna*, Fejér megye főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium tagja

Szervezők:

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzata,

Országos Főépítészeti Kollégium
Szakmai és technikai információk:
B. Nagy Helga, Pilisszentkereszt főépítésze

Bankó Imre technikai szervező
Ornus Kft. 2013 Pomáz, Móricz Zs. u. 20.

E-mail: konferencia@ornus.hu
ornus@ornus.hu

Mobil: 20/583-9797,
fax: 26/329-578

Honlap: <http://www.ornus.hu>

Szakmai tájékoztató:

Zábránszkyné Pap Klára
az Országos Főépítészeti Kollégium
titkára

E-mail: papklara@dunakanyar.net

20⁰⁰ Díszfogadás a Manréza Konferenciaközpont éttermében, köszöntőt mond: *Havelka József*, Pilisszentkereszt polgármestere, *Szabó Imre*, a Pest Megyei Közigyelés elnöke, a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács és a Regionális Fejlesztési Tanács elnöke

PÉNTEK – SZEPTEMBER 16.

9³⁰ Főépítészeti Fórum a Hotel Pilis színháztermében – „Magunkról, magunknak és másoknak”, köszöntőt mond és a fórumot megnyitja: *Fegyvernek Sándor*, az Országos Lakás- és Építésügyi Hivatal építésügyi elnökhelyettese; előadás: *Menczingeré dr. Bokor Andrea*, az Építéshatósági Szakmai Kollégium alelnöke, a Pest Megyei Közigazgatási Hivatal építésügyi fősztályvezetője; vitavezető: *dr. Aczél Péter*, Bp. Budavár (I. ker.) főépítésze, az Országos Főépítészeti Kollégium elnökhelyettese

10³⁰ Plenáris vitafórum az elhangzott előadás témakörében, a szekcióvezetők rövid beszámolóit, javaslatok az ajánlásra

11³⁰ A Főépítészeti testület munkaértekezlete, beszámoló az Országos Főépítészeti Kollégium egyéves munkájáról, *Virányi István*, az OFK elnöke, *Zábránszkyné Pap Klára*, az OFK titkára; Az Év Főépítésze Díj Alapító Okirat módosítása; A vándorzászló átadása

12⁰⁰ A konferencia zárása

14⁰⁰ „A Pilis szelleme” – Fakultatív kirándulás

A rovatot *Zábránszkyné Pap Klára*
szerkesztette